

Nr 204.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående livränta till Bertil Söltoft; given Stockholms slott den 17 mars 1950.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredraganden hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

G. Danielson.

Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 17 mars 1950.

N ä r v a r a n d e:

Ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, QUENSEL, DANIELSON, VOUGT, ZETTERBERG, NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, WILJNE, ANDERSSON, LINGMAN.

Efter gemensam beredning med statsrådet Lingman anmäler t. f. chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Danielson, fråga om livränta till Bertil Söltoft samt anför.

Under vistelse på S:t Lars sjukhus i Lund ådrog sig Bertil Söltoft, född 1918, partiell förlamning i vänstra armen till följd av en felaktigt utförd injektion, som han i januari 1946 erhöll av en sköterska på sjukhuset. I syfte att häva eller lindra förlamningen genomgick Söltoft i januari 1947 en operation, dock utan att gynnsamt resultat uppnåddes.

Genom beslut den 12 november 1948 tillerkände Kungl. Maj:t den skadades fader, tandläkaren Christian Söltoft, ersättning med 592 kronor för *Bihang till riksdagens protokoll 1950. 1 saml. Nr 204.*

de kostnader för läkar- och sjukhusvård samt massagebehandling åt sonen, vilka åsamkats honom på grund av det inträffade.

Christian Söltoft har sedermera hos medicinalstyrelsen gjort framställning om ersättning med 272 kronor, avseende av händelsen föranledda ytterligare kostnader för läkarvård m. m. åt Bertil Söltoft. Därjämte har Bertil Söltoft i en till medicinalstyrelsen den 20 april 1949 inkommen skrift hemställt, att styrelsen måtte med anledning av de honom vållade skadorna utverka dels invaliditetslivränta enligt samma grunder, som tillämpas vid olycksfall i arbete, dels ock ersättning för sveda och värk (psykiskt lidande) med 5 000 kronor i ett för allt.

I ett vid Bertil Söltofts framställning fogat utlåtande har t. f. överläkaren vid neurologiska kliniken vid Malmöhus läns sjukvårdsinrättningar i Lund *docenten Tore Broman* uttalat, att Bertil Söltofts vänstra hand f. n. är helt oanvändbar för varje praktiskt ändamål samt att den viktigaste orsaken härtill uppenbarligen är en genom injektionen ådragen nervskada. Det vore sannolikt icke något att vinna med operativ ortopedisk terapi.

Medicinalstyrelsen har i ärendet inhämtat yttranden från direktionen för S:t Lars sjukhus — efter hörande av överläkaren vid sjukhuset G. White — samt från riksförsäkringsanstalten.

Direktionen för S:t Lars sjukhus har ansett sig böra till medicinalstyrelsen hänskjuta frågan, huruvida Bertil Söltoft bör tillerkännas skälig ersättning för de skador, han åsamkats på sjukhuset.

Överläkaren G. White anser det uppenbart, att den kvarstående förlamningen av vänster hand vållar Bertil Söltoft ett allvarligt psykiskt lidande. Det förhållandet, att han redan vid skadans uppkomst varit svårt psykiskt sjuk i många år, har snarast medverkat till att det psykiska trycket av denna ytterligare invaliditet känts svårare att bära. Vid en sådan förbättring i Söltofts psykiska tillstånd, att en anställning i egentligt förvärvsarbete kan ifrågakomma, kommer förlamningen att innebära en väsentlig inskränkning i hans anställningsmöjligheter.

Riksförsäkringsanstalten har uttalat sig angående den livränta som, därest lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete varit tillämplig, skulle ha utgått till Bertil Söltoft för de till följd av injektionen ådragna skadorna. Anstalten har efter samråd med sin överläkare professor A. Troell meddelat, att enligt de grunder för beräkning av invaliditet, som av anstalten tillämpas vid fastställande av livränta enligt nämnda lag, de av injektionen föranledda skadorna böra anses ha medfört nedsättning av Söltofts arbetsförmåga med $33\frac{1}{3}$ procent. Därest det ålegat anstalten att till Söltoft utgiva ersättning enligt sagda lag, skulle livräntan ha fastställts att utgå definitivt. Den årliga arbetsförtjänsten skulle enligt de bestämmelser, som gällde vid tiden för skadans ådragande, ha beräknats till 3 900 kronor. Då vid bestämmandet av livräntans storlek jämligt lagens föreskrift två tredjedelar av arbetsförtjänsten skall tagas i betraktande, skulle den årliga livräntan ha uppgått till 866 kronor 67 öre.

Medicinalstyrelsen har med överlämnande av till ärendet hörande handlingar anfört, att till Christian Söltoft torde böra utgå ersättning med 272 kronor. Ersättningen bör bestridas från den i omkostnadsstaten för statens sinnessjukhus upptagna delposten till diverse utgifter. Styrelsen har vidare funnit den av Bertil Söltoft yrkade engångsersättningen för sveda och värk med 5 000 kronor skälig. Styrelsen erinrar härvid om ett i viss mån likartat fall (punkt 2 av det till propositionen 1949: 161 fogade utdraget av statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 11 mars 1949), där en värnpliktig, som genom olyckshändelse under militärövning skadats så svårt att hans vänstra hand måst amputeras, av Kungl. Maj:t beretts bl. a. engångsersättning för sveda och värk, lyte och framtida men samt för ombudsarvode med tillhoppa 5 200 kronor. Bertil Söltoft har icke begärt ersättning för ombudsarvode, ehuru han anlitat ombud. Jämväl engångsersättningen för sveda och värk torde böra bestridas från den i omkostnadsstaten för statens sinnessjukhus upptagna delposten till diverse utgifter. Även yrkandet om livränta finner styrelsen skäligt och ansluter sig till vad riks-försäkringsanstalten anfört beträffande beräkningen av livräntans storlek. Densamma torde böra utgå från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. Medicinalstyrelsen hemställer sålunda, att Christian och Bertil Söltoft måtte tillerkännas de angivna beloppen.

Statskontoret har i utlåtande i ärendet icke funnit anledning motsätta sig vad medicinalstyrelsen hemställt. På sätt tidigare skett i liknande fall torde föreskrift böra meddelas därom, att å det föreslagna livräntebeloppet icke må åtnjutas sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

Riksförsäkringsanstalten har i remissyttrande i fråga om den tid från vilken livräntan bör utgå uttalat, att anstalten vid tillämpning av olycksfallsförsäkringslagen skulle ha medgivit livränta fr. o. m. den 21 oktober 1947. Det torde dock enligt anstalten vara vanligt, att då ersättning tillerkännes av statsmedel denna fastställs att utgå från den tidpunkt, då ansökan därom ingavs eller eventuellt fr. o. m. den 1 januari samma år.

Föredraganden.

Av utredningen i ärendet framgår, att Bertil Söltoft vid vård å S:t Lars sjukhus i Lund, för vilket sjukhus staten är huvudman, på grund av en injektion av isofen-oxedrin i vänster överarm åsamkats förlamning i vänster underarm och hand. I anledning av skadan har Kungl. Maj:t tidigare tillerkänt Bertil Söltofts fader Christian Söltoft ersättning för kostnader, som denne haft för åt sonen meddelad sjukhus- och läkarvård samt massagebehandling. Handlingarna i sistnämnda ärende utvisa, att injektionen, vilken verkställdes av en sköterska, utförts på sådant sätt, att radialisnerven skadats. Vidare framgår, att enligt tillämpad praxis på sjukhuset intramuskulära injektioner icke bruka givas i överarmen utan i sätes- eller lårregionerna. Det inträffade har ur disciplinär synpunkt tidigare behand-

lats av medicinalstyrelsens disciplinnämnd, som dock förklarat vad i ärendet förekommit icke föranleda någon nämndens åtgärd. Det vid injektionen förelupna felet är emellertid enligt min mening av sådan beskaffenhet, att statsverket såsom utövare av verksamheten vid sjukhuset bör lämna gottgörelse för de skador, som uppstått till följd av händelsen.

I nu föreliggande ärende har ersättning begärts dels av Christian Söltoft för ytterligare kostnader med 272 kronor och dels av Bertil Söltoft för sveda och värk med ett engångsbelopp av 5 000 kronor. Bertil Söltoft har därjämte hemställt om invaliditetslivränta enligt samma grunder, som tillämpas vid olycksfall i arbete. Riksförsäkringsanstalten har i fråga om sistnämnda yrkande uttalat, att, därest det ålegat anstalten att enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete utgiva ersättning till Söltoft, livräntan skulle ha beräknats efter $33\frac{1}{3}$ procents invaliditet samt definitivt fastställts till ett årligt belopp av 866 kronor 67 öre.

Kungl. Maj:t synes utan riksdagens hörande äga att med anlitande av omkostnadsanslaget för statens sinnessjukhus Besluta om ersättning till Christian Söltoft för ytterligare utgifter och till Bertil Söltoft för sveda och värk. Beslut härom har ännu icke meddelats. Frågan om invaliditetslivränta bör däremot underställas riksdagen. I likhet med medicinalstyrelsen och statskontoret anser jag skäligt, att invaliditetslivränta tillerkännes Bertil Söltoft. Livräntan synes böra bestämmas till det av riksförsäkringsanstalten angivna beloppet 866 kronor 67 öre per år att utgå definitivt fr. o. m. den 1 januari 1949, med iakttagande av att därå icke bör utgå sådan tilläggsförmån, som eljest tillkommer pensionstagare. Kostnaden för livräntan torde böra bestridas från förslagsanslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. må räknat fr. o. m. den 1 januari 1949 till Bertil Söltoft utgå årlig livränta med 866 kronor 67 öre, med iakttagande av att å den sålunda bestämda livräntan icke må åtnjutas någon sådan tilläggsförmån, som enligt gällande bestämmelser eljest tillkommer pensionstagare.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Lennart Öhrström.